

گیلان

در گذرگاه زمان

«براست جدید»

ابراهیم فخرانی

سرشناسنامه: فخرایی، ابراهیم ۱۳۷۸ - ۱۳۶۶
 عنوان و پدیدآور: گیلان در گذرگاه زمان / ابراهیم فخرایی؛
 [به سفارش حوزه هنری گیلان]
 مشخصات نشر: رشت، فرهنگ‌ایلیا، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۴۲۲ ص.
 شابک: ۲ - ۶۵۸ - ۱۹۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 موضوع: گیلان
 موضوع: گیلان -- اوضاع اجتماعی
 موضوع: گیلان -- اوضاع اقتصادی
 رده‌بندی کنگره: DSR ۲۰۴۹
 رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۲۳
 شماره کتاب‌خانه ملی: ۵۷۸۶۳۹۱

• گیلان در گذرگاه زمان	• ابراهیم فخرایی
• چاپ نخست: ۱۳۹۹	• شمارگان: هزار نسخه
• شماره نشر: ۷۳۲	
• نسخه‌پردازی و آماده‌سازی: کارگاه نشر فرهنگ‌ایلیا	
• همه‌ی حقوق این کتاب محفوظ است.	
• شابک: ۲ - ۶۵۸ - ۱۹۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸	
• نشر فرهنگ‌ایلیا؛ رشت، خ آزادگان، جنب دبیرستان بهشتی، خ صفایی، خ حاتم، شماره ۴۹	
• تلفن: ۳۳۳۴۴۷۳۳ ۳۳۳۴۴۷۳۲ - ۰۱۳	• دورنگار: ۳۳۳۲۱۸۲۸ - ۰۱۳
www.farhangeilia.ir	Email: nashreilia@yahoo.com

فهرست

۹	یادداشت حوزه هنری گیلان
۱۱	دبیاچه
۱۷	بخش اول: اوضاع طبیعی گیلان
۱۹	فصل اول: سرزمین گیلان
۳۰	ریای خزر
۴۳	رودخانه‌ها
۵۱	جنگل‌های گیلان
۶۷	کوه‌ها
۶۹	جلگه‌ها
۷۱	معادن
۷۲	بادها
۷۵	فصل دوم: حیوانات
۷۷	چهارپایان
۸۴	پرندگان
۹۶	ماهیان
۱۱۳	بخش دوم: اوضاع اقتصادی
۱۱۵	فصل سوم: محصولات کشاورزی
۱۱۶	محصولات صیفی
۱۱۸	صنایع
۱۲۱	کارخانه‌ها
۱۲۱	فصل چهارم: محصولات عمده
۱۲۲	برنج
۱۲۶	توتون
۱۳۱	ابریشم
۱۳۶	جای
۱۴۲	کنف
۱۴۴	زیتون
۱۴۶	مرکبات
۱۵۱	فصل پنجم: بازرگانی و معاملات

۱۵۷	بخش سوم: اوضاع اجتماعی گیلان
۱۵۹	فصل ششم: سکنه
۱۶۴	خوراک
۱۷۶	پوشاک
۱۸۲	مسکن
۱۸۴	مذهب
۱۹۱	زبان
۱۹۳	فصل هفتم: تقسیمات اداری
۱۹۹	بخش چهارم: اوضاع تاریخی گیلان
۲۰۱	سوانح و رویدادها
۲۲۴	آثارستان
۲۳۶	بقاع و مساجد
۲۴۹	بخش پنجم: فرهنگ و هنر
۲۵۱	فصل نهم: رسوم و آداب
۲۷۴	ترانه‌ها و سرگرمی‌ها
۲۹۸	پندارها و معتقدات
۳۰۷	فصل دهم: روزنامه‌ها و مجلات
۳۱۹	مدارس و کتابخانه‌ها
۳۵۶	مجامع و گروه‌های فرهنگی
۳۷۷	بخش ششم: موسیقی
۳۸۷	نمایه

دیباچه

ولایات دارالمرز گیلان از لحاظ مزایای ویژه‌اش، «هند ایران» و از دیدگاه‌های دیگر، مظهر کسب و جود و طراوت و زیبایی توصیف شده‌است.

آب‌های روان از مسامی حاصل خیز، منابع طبیعی سرشار، کوه‌های پربرف، مراتع خرم و جلگه‌ای حاصلخیز، جنگل‌های انبوه و مناظر بدیع شگفت‌انگیزش، جلوه‌گاه شکوه و جلال طبیعت است. نوازشگر روح‌های خسته و تسلی‌بخش خاطرهای افسرده‌است.

لطافت هوا به‌ویژه در فصل بهار و موسم بارشیدن غنچه‌های گل و روییدن بنفشه‌های صحرایی، ریزش باران‌های خفیف همراهِ با نسیم روح‌پرور شمال، حضرت چمن و پیدایش بهار مرکبات و برخاستن روایح عطراگین شکوفه‌ها بیننده را به رویاهای شیرین و لذت‌بخش و نشئه‌ای شادمان فرو می‌برد.

تماشای مرغان هوایی به‌خط زنجیر همچون صفوف نظامیان و آوای دسته‌جمعی غازها و پرندگان دریایی در شب‌های تاریک، نغمات مستانه‌وار در میان از فراز شاخسارها.

نوای بی‌امان مرغ حق و غوغای وزغ‌ها در آبگیرها، آهنگ دل‌نواز درفش‌های که از سینه‌های سوزان برمی‌خیزد و ترانه‌های عاشقانه‌ای که از حنجره بیماران عشق بیرون می‌ریزد توأم با مناظر دلربای باغ‌های چای و شالیزارهای زمردین و دورنمای افسونگر دریا و کوه، آن‌چنان شور و نشاط در دل مسافر این دیار می‌آفریند که انگار روی بال و پر پرندگان نشسته است و به اوج آسمان‌ها پرواز می‌کند.